

at Folk kan bo udenfor de store Byer og uden alt for store Udgifter kan tage ind og passe deres Forretninger.

Der foreslaas i Lovforslaget en meget væsentlig Forhøjelse af Takstillæget for Hurtigtogsbilletter. Det forekommer mig, at naar man gaar til saa høje Takster, bør man ogsaa tage Hensyn til Afstandene, og saa lader det sig ikke gøre at opretholde det Princip, at man skal give det samme store Tillæg for en kort Tur som for de lange Rejser. Der siges nok i Bemærkningerne, at til de korte Rejser kan Folk benytte Persontog eller blandede Tog i Stedet for Hurtigtog, men denne Anvisning er mange Steder kun meget lidt værd, eftersom der ingen Person- eller blandede Tog gaar. Man har ogsaa, ved jeg, fra Administrationens Side overfor Kravet om at faa Lokaltog i Gang henvist til, at man kan benytte Hurtigtogene. I en Køreplan kan man sikkert slaa ned paa mange Steder, hvor dette vanskeligt lader sig gøre. Jeg skal blot nævne, at tager man f. Eks. Køreplanen for den østjyske Længdebane, vil man se, at Folk, der skal køre den korte Strækning fra Skanderborg til Horsens, kan i Tiden fra Kl. 5⁵³ Eftermiddag til hen imod Midnat kun benytte Hurtigtog, der er ingen senere Forbindelse, hvis de ikke paa denne korte Strækning vil betale et meget højt Tillæg. Det samme er Tilfældet paa den korte Strækning Fredericia—Vejle og ganske sikkert paa mange andre Strækninger i Landet.

For Gods- og Kreaturtaksterne foreslaas her en Forhøjelse med 20 Procent. Som den højtærede Minister sagde, faar denne Forhøjelse en midlertidig Karakter, idet den bliver knyttet til de ekstraordinære Forhold, og kan forhaabentlig ogsaa, uden at der gribes ind i selve Systemet, falde bort igen, hvis det skulde vise sig, at der kommer en Nedgang i Prisniveauet.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til Behandling i det Udvalg, jeg formoder vil blive nedsat.

Theodor Jensen: I Slutningen af Bemærkningerne til nærværende Lovforslag siger den højtærede Minister, at han formener, at ifald dette Lovforslag vedtages inden den 1. Oktober, vil Statsbanernes Indtægt og Udgift for dette og næste Finansaar komme til at balancere dog uden Forrentning af den i Banerne indestaaende Kapital. Men i Bemærkningernes anden Spalte staar der, at saafremt Forholdene vedblivende udvikler sig som

sket, vil der være Udsigt til, at Banerne for indeværende Aar vil kunne give et Overskud af 5 Mill. Kr., ifald vi ikke havde faaet den nye Lønningslov, men denne nye Lønningslov vil foranledige en forøget Udgift paa 30 à 32 Mill. Kr. Herefter synes jeg, det ser ud til, at Underskuddet i heldigste Tilfælde vil komme til at andrage 25—27 Mill. Kr., og lægger vi hertil Forrentningen af den i Banerne indestaaende Kapital, vilde Underskuddet naa op til mellem 40 og 45 Mill. Kr. Jeg formener, det vilde være ønskeligt for Samfundets Skyld, om Taksterne nu blev sat saaledes, at Statsbanerne kunde svare sig, og at der kunde afkastes en Forrentning af den i Banerne indestaaende Kapital. Om Forvarsligheden af en saadan Forhøjelse synes jeg ikke, der kan herske Tvivl, naar man ser hen til, at de svenske Baner, saaledes som det oplyses i Bemærkningerne til Lovforslaget, under Krigen har forhøjet deres Takster med 250 pCt., medens de danske Baner, inklusive den foreslaaede Forhøjelse, ikke er naaet op til 100 pCt. Saa vidt jeg har kunnet regne ud, vil Statens Tilskud til Banerne, naar samtlige Dyrtidstillæg og Forrentning af Kapitalen medregnes, i de sidste tre Krigsaar og i indeværende Finansaar tilsammen udgøre over 100 Mill. Kr.

Det maa imidlertid nu, netop af Hensyn til Samfundet, være Slut med Tilskud til en Statsvirksomhed som denne, nu bør enhver, der drager Nytte af Banerne, betale Ydelsen fuldt ud. Det var jo af Hensyn til dem, der, den Gang vi sidst behandlede Lovforslaget om Takstforhøjelser, blev betragtet som de smaa i Samfundet, at Taksterne blev holdt nede. Jeg synes nu ikke, at disse Mennesker har honoreret denne og mangen anden Hensyntagen, og Arbejderes, Haandværkeres og Kontorfolks Lønninger er nu steget saaledes, at de maa kunne betale fuldt ud for Statsbanernes Ydelse, naar de skal beforders til Skoven. Det var et af de Argumenter, den højtærede Minister, sidste Gang Takstloven var til Behandling, benyttede som Forsvar for Statens store Tilskud. Ministeren udtalte ogsaa den Gang Frygt for Konkurrence fra Landevejene og Dampskibene, men denne Frygt har jo vist sig aldeles ugrundet, hvad det ogsaa den Gang blev fremhævet af Venstres Ordfører og af mig, at den var. Der er nu praktisk talt mere Arbejde her i Landet, end der er Hænder til at udføre det, og Arbejdet bliver altid og overalt betalt under Hensyn til